

Către **Ministerul Educației și Cercetării**

În atenția Domnului Ministru **Daniel David**

Stimate Domnule Ministru,

Fenomenul de bullying în școlile din România a atins un nivel îngrijorător care necesită mobilizarea urgentă a tuturor actorilor din sistemul educațional. Un procent covârșitor de elevi, 82%, afirmă că au fost martori ai situațiilor de bullying în școala unde învață, în vreme ce mai mult jumătate dintre respondenți (49%) afirmă că au fost victime ale bullyingului, de un sfert dintre respondenți, 28%, afirmă că, în unitatea de învățământ pe care o frecventează au asistat cu frecvență ridicată (des și foarte des) la astfel de situații. Mai grav, doar 17,5% dintre cadrele didactice chestionate consideră relevantă implicarea directă a copiilor în raportarea și soluționarea acestor cazuri, ceea ce evidențiază o breșă semnificativă în abordarea fenomenului.

Această realitate ne arată că, fără o implicare autentică a tuturor (elevi, profesori, părinți și comunitate), nebirocratic și pe baze reale și lipsite de prejudecăți, nu vom putea controla escaladarea violenței între copii. Fiecare elev poate ocupa, într-un moment sau altul al parcursului său școlar, poziția vulnerabilă de victimă, rolul dăunător de autor al agresiunilor sau statutul complex de martor, toate acestea marcându-i dezvoltarea emoțională și educațională pe termen lung.

Apreciem efortul specialiștilor din minister, al inspectoratelor școlare și al cadrelor didactice de a colabora în identificarea celor mai bune soluții pentru organizarea intervenției în cazurile de violență între elevi. Din perspectiva parteneriatului nostru cu Ministerul Educației, caracterizat prin acțiuni concrete pentru copii și elaborarea de acte normative, Salvați Copiii susține necesitatea reintroducerii explicite a grupurilor de acțiune antibullying în cadrul reglementărilor actuale privind managementul cazurilor de violență în mediul școlar. Înțelegem și salutăm faptul că Procedura din 2023 privind managementul cazurilor de violență are o abordare integrată a tuturor formelor de violență și că s-au făcut pași importanți pentru alinierea legislației naționale cu nevoia de a proteja elevii și personalul școlar.

Cu toate acestea, cifrele de mai sus arată că ne confruntăm cu aspecte din ce în ce mai grave ale fenomenului de bullying, și faptul că, fără o implicare autentică a tuturor (elevi, profesori, părinți și comunitate), nebirocratic și pe baze reale și lipsite de prejudecăți, nu vom putea controla escaladarea violenței între copii. Fiecare elev poate ocupa, într-un moment sau altul al parcursului său școlar, poziția vulnerabilă de victimă, rolul nedorit de autor al agresiunilor sau statutul complex de martor, toate acestea marcându-i dezvoltarea emoțională și educațională pe termen lung.

În conformitate cu Ordinul Ministerului Educației nr. 4343/2020, în fiecare unitate de învățământ preuniversitar a fost creat un grup de acțiune antibullying, având ca rol prevenirea, identificarea și soluționarea faptelor de bullying între elevi. Acest grup multidisciplinar cuprindea până la 10 membri (directorul, consilierul școlar, cadre didactice formate în problematica violenței, reprezentanți ai elevilor și ai părinților, precum și parteneri din comunitate). Prin această structură incluzivă și flexibilă din punct vedere funcțional, elevii au avut pentru prima dată un loc la masa deciziilor privind siguranța lor. Din experiența noastră cu peste 100 de școli în care am sprijinit crearea acestor grupuri de acțiune, am înțeles că menținerea explicită a acestor grupuri în noile reglementări este vitală, deoarece ele reprezintă mecanismul prin care vocea copiilor poate fi auzită și integrată în mod real în eforturile anti-bullying.

Argumentele noastre pentru reintroducere sunt următoarele:

- Grupurile de acțiune antibullying asigurau **participarea directă a copiilor la prevenirea și combaterea bullyingului**. Prezența reprezentanților elevilor în grup și inițiative precum programul „ambasadorii antibullying” au oferit copiilor roluri active în crearea unui climat non-violent. Această implicare i-a făcut pe elevi să se simtă parte a soluției și le-a crescut încrederea în mecanismele de raportare, știind că există colegi și profesori dedicați cărora li se pot adresa fără teamă. Din experiența noastră, copiii comunică adesea mai ușor cu colegii de vârstă lor atunci când vine vorba de probleme sensibile precum bullyingul. Faptul că, potrivit studiului național Salvați Copiii din octombrie 2025, doar 17,5% dintre cadrele didactice chestionate consideră relevantă implicarea directă a copiilor în raportarea bullyingului ne arată că aceste practici nu sunt încă pe deplin valorizate. Reintroducerea grupurilor antibullying ar oferi cadrul formal pentru ca elevii să fie implicați și ascultați, ceea ce poate îmbunătăți raportarea incidentelor și prevenția, aflate în acest moment într-o situație critică.
- Grupurile de acțiune antibullying nu se rezumă la gestionarea cazurilor după ce acestea au escaladat, ci se concentrează pe **prevenire și reacție timpurie**. Conform normelor din 2020, grupul elaborează și implementează un plan antibullying și un cod etic al școlii privind comportamentele respectuoase, pregătește materiale de informare pentru elevi, părinți și profesori și organizează sesiuni de formare și dezbateri pe tema bullyingului. De asemenea, grupul primește sesizări privind bullyingul și investighează caz ce pot fi rezolvate în cadrul școlii, colaborând cu dirigenții și consilierii școlari pentru a proteja victima și a corecta comportamentul agresorului. Acest mecanism asigură o intervenție promptă și eficientă la nivelul școlii, înainte ca incidentele să degereze sau să se cronicizeze. În prezent, din consultările noastre cu elevii, multe semnale de alarmă se pierd în procedurile birocratice ale *Comisiei pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (CPEV)*.
- Una dintre misiunile definitorii ale grupului antibullying este **îmbunătățirea climatului școlar pe termen lung**. Grupul nu doar reacționează la incidente, ci promovează constant un climat de respect, toleranță zero la violență și sprijin reciproc între elevi și profesori. Activitățile preventive, de la dezbateri la orele de dirigenție până la concursuri și proiecte anti-violență organizate de elevii înșiși, devin parte integrantă a culturii școlii, așa cum consideră necesar o treime dintre profesorii respondenți ai studiului nostru menționat mai sus (31,5% au indicat că acțiunile antibullying ar trebui derulate constant, ca parte a culturii școlii).

Introducerea grupurilor de acțiune antibullying în 2020 a generat așteptări pozitive în rândul cadrelor didactice și al elevilor. Multe școli au investit resurse și energie în constituirea acestor grupuri și în formarea personalului desemnat să le coordoneze. Reapariția explicită a acestor grupuri în Procedura 2023 ar reasigura comunitatea școlară, elevi și cadre didactice, că acele eforturi nu au fost în zadar și că ministerul asigură continuitatea inițiativelor legislative anterioare, adaptând-o contextului actual.

Propunerea noastră, susținută prin expunerea de motive atașată, nu urmărește să creeze structuri paralele sau să complice procedurile existente, ci să completeze cadrul actual pentru a-l face mai orientat spre interesul superior al elevului – principiu fundamental al Legii 198/2023 privind învățământul preuniversitar. Concret, considerăm că **integrarea grupului în activitatea CPEV ar putea fi posibilă ca structură afiliată CPEV, fără a suprapune atribuții sau funcționalități**. Grupul devine o substructură flexibilă a CPEV, concentrată pe prevenție și participarea elevilor în reducerea și raportarea situațiilor de bullying, lăsând CPEV-ului responsabilitatea deciziilor formale. S-ar reduce riscul ca aspectele preventive să fie neglijate în favoarea celor reactive, acestea din urmă fiind predominante și s-ar păstra un canal direct de comunicare între elevi-părinți și factorii de decizie

școlari. Astfel, Salvați Copiii propune completarea Procedurii cu un nou aliniat, imediat după actualul punct 3.23:

3.23¹. În cadrul fiecărei unități de învățământ preuniversitar, Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței poate constitui un Grup de acțiune antibullying ca structură de sprijin și lucru operativ. Grupul de acțiune antibullying este alcătuit din elevi, părinți și cadre didactice, conform unei metodologii proprii, și are rol consultativ și proactiv în prevenirea și identificarea situațiilor de bullying. Atribuțiile Grupului includ cel puțin: participarea la elaborarea Planului anual de prevenire a violenței și a codului de conduită, organizarea de activități de informare și educație anti-bullying, precum și sesizarea promptă a Comisiei CPEV cu privire la orice caz de violență psihologică – bullying. Deciziile și acțiunile Grupului de acțiune antibullying se desfășoară sub coordonarea și cu avizul Comisiei CPEV, astfel încât măsurile dispuse să fie în concordanță cu legislația în vigoare și cu interesul superior al elevului.

În termenii cei mai simpli, copiii ar fi puși din nou în centrul mecanismului antibullying, alături de adulți, ca parteneri, iar școala ar beneficia de o cultură a prevenției mai puternică și de intervenții mai eficiente împotriva acestui fenomen. De peste un deceniu, organizația Salvați Copiii dezvoltă programe dedicate prevenirii bullyingului: programul național „Să fim prieteni – Fără bullying!” de educație emoțională și comportamentală (fundamentat pe 4 valori: toleranța, respectul, grija și curajul) care a ajuns la aproape 60.000 de preșcolari din 613 grădinițe,¹ programul Școli fără bullying derulat în prezent în peste 160 de școli, implicând în mod activ mii de copii, programe de formare profesională pentru cadre didactice și alți specialiști, campaniile anuale de conștientizare care mobilizează întreaga societate civilă românească precum recenta campanie „Nimeni nu e imun la bullying. Vorbește cu Alex” care folosește inteligența artificială pentru a oferi adulților o imagine clară asupra efectelor bullyingului.² Aceste inițiative ne-au arătat că schimbarea este posibilă atunci când sistemul educațional oferă cadrul instituțional adecvat pentru intervenție și multiplicarea bunelor practici.

Prin reintroducerea grupurilor antibullying, întărim mecanismele preventive din școli, putând transforma vulnerabilitățile actuale într-o cultură a participării reale a copiilor și a protecției sănătății lor emoționale. Salvați Copiii își exprimă disponibilitatea de a sprijini Ministerul Educației în acest demers de optimizare a procedurii, astfel încât fiecare școală să dispună de un cadru unitar, coerent și prietenos copiilor pentru prevenirea și soluționarea bullyingului.

Cu deosebită considerație,

Gabriela Alexandrescu

Președinte Executiv

¹ Program folosit în aproape două treimi din grădinițele din Danemarca și adaptat la contextul socio-cultural românesc.

<https://safimprieteni.ro/home/>

² Alex este un AI creat pe baza a 5.000 de mărturii reale, colectate de Salvați Copiii de la elevi victime ale bullyingului.

<https://alex.farabullying.ro/>